

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Безлюдний О.І.

_____ 2016 р.
«__» _____

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ»

**(бакалавр)
(денна форма навчання)
(для осіб, що вступають за іншою спеціальністю)
(термін навчання 2 р.)**

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 01015 „Професійна освіта.Дизайн”

Умань-2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою вступного екзамену з ергономіки є перевірка знань та вмінь абітурієнтів.

Абітурієнт повинен **знати**:

- ключові поняття історії мистецтва;
- основні факти про визначні пам'ятки мистецтва;
- творчість найбільш важливих персоналій світового мистецтва;
- основні стилі та течії світового мистецтва;
- особливості розвитку мистецтва на історичних етапах.

Абітурієнт повинен **вміти**:

- критично аналізувати наукові публікації з історії мистецтва;
- описувати твори мистецтва;
- інтерпретувати твори мистецтва;
- орієнтуватися у розмаїтті напрямів мистецтва;
- орієнтуватися у розмаїтті тенденції мистецтва;
- залучати пам'ятки мистецтва як джерела для культурологічних досліджень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань і вмінь абітурієнтів

Високий рівень	
194,0 – 200,0	абітурієнт ґрунтовно, повно та послідовно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання з особливостей розвитку мистецтва на історичних етапах для аналізу творчості найбільш важливих персоналій світового мистецтва; основних стилів та течій, наводить приклади відомих творів мистецтва та власних творів або декоративних виробів.
187,0- 193,0	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання з особливостей розвитку мистецтва на історичних

	етапах для аналізу творчості найбільш важливих персоналій світового мистецтва; основних стилів та течій, наводить приклади відомих творів мистецтва та власних творів або декоративних виробів.
181,0 - 186,0	абітурієнт ґрунтовно і повно викладає навчально-науковий матеріал, володіє методами дослідження, уміє виділити теоретичне і фактичне в матеріалі; виявляє повне розуміння матеріалу, обізнаний з теоретичними підходами і концепціями, логічно і послідовно обґрунтовує свої думки; глибоко розкриває суть питання, застосовує теоретичні знання особливостей розвитку мистецтва на історичних етапах для аналізу творчості найбільш важливих персоналій світового мистецтва; основних стилів та течій, наводить приклади відомих творів мистецтва.
Достатній рівень	
171,0 – 180,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки, виявляє частково евристичний інтерес.
162,0 - 170,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал, робить власні висновки.
152,5 – 161,0	абітурієнт виявляє достатні знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає деякі помилки, які сам виправляє; у відповіді є поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і незначні порушення норм літературної мови. Абітурієнт уміє зіставляти та узагальнювати засвоєний матеріал.
Середній рівень	

143,0 – 151,6	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Абітурієнт частково розкриває питання при допомозі викладача.
134,0 – 142,0	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає помилки в мовленнєвому оформленні.
124,0 – 133,0	абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень з історії мистецтв, але допускає значні помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять; володіє матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння; допускає значні помилки в мовленнєвому оформленні.
Низький рівень	
116,0 – 123,4	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає порушення норми літературної мови.
111,0 – 115,0	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; непослідовно і невпевнено відповідає на запитання; допускає грубі порушення норми літературної мови.
106,0 – 110,0	абітурієнт виявляє поверхові знання навчальної програми; не вміє виділити теоретичний і фактичний матеріал; неправильно відповідає на запитання; допускає грубі порушення норми літературної мови.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ МИСТЕЦТВА В КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОМУ ПРОСТОРИ

Парадигмальне визначення та методологічні засади аналізу мистецтва

Тема 1. Основні положення з теорії мистецтв. Місія мистецтва в найзагальніших її рисах. Філософська естетика як теоретична дисципліна мистецтвознавчого циклу. Загальні закони мистецтва, їх сутнісні основи. Концептуальні зміни, якими характеризується мистецтво у своєму історичному розвитку.

Тема 2. Поняття: поетичне мистецтво, образотворче мистецтво, архітектура, живопис, ремісництво, музика, богословська література, літописання.

Філософський та естетичний методи аналізу мистецтва
Парадигмальне визначення мистецтва – поняття і сутність.

Значення мистецтва в культурно-історичному просторі

Тема 1. Зв'язок мистецтва із структурою людської життєдіяльності. Напрями розвитку мистецтва, відповідно до визначених історичних епох.

Тема 2. Поняття — «нове мистецтво». Опосередкована участь мистецтва в основних напрямках життєдіяльності людства.

Історична типологія мистецтва

Тема 1. Як народжувались і змінювались упродовж тисячоліть художня творчість та естетична діяльність людини. Ужиткове мистецтво, архітектура й міфологія, як художні форми, що опосередковують конкретно-історичний та естетичний досвід.

Тема 2. Типологія мистецтв. Типологія мистецтв епохи варварства. Типологія мистецтв, які сформувалися у XVIII. Типологія мистецтв східних народів. Типологія мистецтв культурно-історичних епох — середньовіччя та Відродження. Типологія мистецтва «Нового часу».

ІСТОРИЧНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА

Первинне мистецтво

Тема 1. Унікальність та неповторність реалістичного пафосу палеолітичного живопису. Енеоліт - культура епохи варварства. Перші зразки архітектури, так звані мегалітичні споруди. Виникнення та впровадження нової галузі ремісництва й мистецтва — кераміки.

Тема 2. Використання ритму, як методу порядкування та групування явищ навколишнього світу. Антропоморфізм міфологічних персоніфікації сил природи та явищ суспільного життя.

Мистецтво стародавнього сходу та античне мистецтво

Тема 1. Історичний період активізація людського з середині 4 тис. до н., як період виникнення цивілізацій. Ознаки виникнення давньосхідного мистецтва Близького та Далекого Сходу. Мистецтво Далекого Сходу — Індії, Китай, Японії та країн південно-східної Азії.

Тема 2. Мистецтво Закавказзя, Ірану, до Малої Азії, Сирії, Аравії та Африки. Три великі епохи мистецтва Стародавнього Єгипту: Раннього, Середнього й Нового царства.

Тема 3. Античне мистецтво. Давньогрецьке та Римське мистецтво та 2 — 1 тис. до н. е. Мистецтво Стародавнього світу.

Мистецтво європейського середньовіччя

Тема 1. XIII ст. - певний розквіт середньовічної культури, як передумова появи і закладення підвалин культуру Відродження. Межі XIV—XV ст. початок формування у Європі періоду розквіту мистецтва.

Тема 2. Раннє Відродження (кватроченте) першої половини XV ст. Ренесанс Високе Відродження (друга половина XV — початок XVI ст.). Маньєризмом – мистецтво Пізнє Відродження (XVI ст.).

Основні мистецькі напрями нового часу

Тема 1. Бароко — художній напрям, що склався в Італії у 80—90-х роках XVI ст. Чим відрізняється стиль бароко від ренесансного. Український, або «козацький», бароко, що сформувалося в Україні в XVII ст.

Тема 2. Художній напрям – Рококо. Класицизм — художня течія, що виникла у Франції на початку XVII ст. Художній напрям - Просвітництво. Художній напрям – Сентименталізм.

Тема 3. Художній напрям - Романтизм, що виник в останній чверті XVIII ст. Реалізм - художній метод який сформувався у 20—30-х роках XIX ст. Соціалістичний реалізм — творчий метод, що склався на початку XX ст.

Мистецтво модерну та постмодерну

Тема 1. Модернізм, як загальна спрямованість руху мистецтва на початку XX. Течії та напрями: кубізм, футуризм, конструктивізм, імажинізм, абстракціонізм, експресіонізм, дадаїзм, сюрреалізм. Мистецтво декадентства та авангардизма.

Тема 2. Мистецтво модернізма та постмодернізма. Виникнення дизайну. Формування субкультурних груп (етнічних, вікових, професійних), зорієнтованих на певні зразки масової культури й мистецтва. Поява напрямку мистецтва, так звана «Масова культура».

Історія Українського мистецтва в контексті національної культури

Тема 1. Культура Київської Русі. XIII—XV ст. – поява відомих історико-літературних пам'яток: «Повість временних літ», «Київський літопис», «Галицько-Волинський літопис» тощо. XV—XVI ст. вплив на духовне життя

України філософсько-соціологічної орієнтації Івана Вишенського.

Тема 2. Естетика України XVIII ст. — період створення й утвердження низки науково-освітніх закладів: перетворення Києво-Могилянської колегії на академію, відкриття колегій у Чернігові, Харкові та Переяславі тощо.

Тема 3. 30—50-ті роки XIX ст. — яскравий період розвитку українського романтизму, пов'язаний як із творчими здобутками М. Гоголя, раннього Т. Шевченка, М. Максимовича, так і з теоретичними працями М. Костомарова та П. Куліша тощо. Український мистецький дискурс кінця XIX – першої половини XX століття.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базен Жермен. История истории искусства: от Вазари до наших дней. — М., 1994.
2. Бернштейн Б. М. Принципы построения исторической типологии худо-жественной культуры // Художественная культура в докапиталистических формациях. — Л., 2004.
3. Вемьяин Г. Основные понятия истории искусства.—СПб., 1994.
4. Витер Б. Р. Введение в историческое изучение искусства. — М., 1985.
5. Гервас О.Г. Дизайн предметного середовища. Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннадіївна. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. - 262 с.
6. Гервас О.Г. Історія дизайну, науки і техніки Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннадіївна. – Умань: ФОП Жовтий О.О., 2015. - 150 с.
7. Конструювання та дизайн виробів з деревини // Навчально-методичний посібник. – Умань: видавничо-поліграфічний центр «Візаві». – 2011. – 132 с.
8. Маркова А. Культурологія. Історія мирового мистецтва / А. Маркова. - М. : Юніти, 2002.
9. Основи дизайну. Навчально-методичний посібник для проведення лабораторно-практичних занять. / Гервас Ольга Геннадіївна. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. 132 с.
10. Табричевский А. Г. Теория и история архитектуры // Избр. соч. — К., 1993.
11. Холмянський Л. М., Щипанов О.С. Дизайн: Проб, навч. посібник для 5-7 кл. серед. шк. – К.: Освіта, 1992. – 208 с.

Обговорено і затверджено на засіданні кафедри професійної освіти та технологій за профілями. Протокол № 9 від «24» лютого 2016 р.

Голова фахової комісії

Гервас О.Г.